Meld. St. 27 (2016–2017) Industrien – grønnere, smartere og mer nyskapende

HELSENÆRINGENS HOVEDSYNSPUNKTER (18.04.17)
NHO organiserer hele verdikjeden av bedrifter innen helse- og velferdsmarkedet; legemiddelindustri, teknologi- og kunnskapsaktører, helse-IKT/medtech, klynger, industri- og utstyrsaktører, konsulenter, leverandører av bygg og installasjoner i bygg, samt leverandører av helsetjenester i behandlingsleddet (bl.a. sykehjem, eldreomsorg, barnevern, psykisk helse og avhengighet, somatiske tjenester). Bedriftene er organisert i ulike landsforeninger/bransjeforeninger: Abelia, NHO Service Legemiddelindustrien (LMI), Nelfo, og Norsk Industri. NHOs helsesatsing inkluderer alle leverandørene i dette markedet for større samlet kraft i arbeidet med å bygge en bærekraftig helsenæring i Norge.

Helsenæringen sendte et samlet innspill til Regjeringens arbeid med denne industrimeldingen 4. november i fjor, se mer informasjon om dette på s.2.

Vi trenger konkrete føringer for omstillingen av Norge. En omstilling som skal opprettholde konkurransekraften i eksisterende næringer og som samtidig skal bidra til framvekst av nye. Det er positivt at Regjeringen vil prioritere generelle virkemidler og mer spesifikke tiltak som skal sikre bærekraftig industriutvikling, understøttet av velfungerende kapitalmarkeder og tilgang på riktig kompetanse. Det skal satses på forskning, innovasjon og teknologiutvikling. Dette er overordnet næringspolitikk som også ny helseindustri vil kunne vokse fram i.

Regjeringen ser nye muligheter for norsk helseindustri og den ønsker å legge til rette for at industrien kan utvikle nye og effektive løsninger som løser helse- og velferdsutfordringene og samtidig bidra til verdiskaping. Dette er gode signaler for den videre utviklingen av helsenæringen i Norge. Det bør være en klar ambisjon at Norge skal tiltrekke seg investeringer i produksjon og kompetanse, både gjennom at norske aktører satser og investerer, og gjennom at internasjonale selskaper legger sin virksomhet til Norge. Helseindustrien kan skape 10.000 nye arbeidsplasser her hjemme dersom det i tilstrekkelig grad legges til rette for at produksjon og utvikling kan skje i Norge.

Innovasjon, FoU, teknologi og kompetanse, er viktige elementer for utvikling av legemiddel- og helseindustrien. Sterk satsing på digitalisering og «muliggjørende teknologier» er helt nødvendig for å kunne dekke opp behovene som følger av bl.a. eldrebølgen og ulike typer alvorlige sykdommer som f.eks. kreft og kols. Sekundær bruk av helsedata kan bli et fortrinn. Helsenæringen er glad for at Regjeringen vil vektlegge denne typen virkemidler. Bevilgninger til prosjekter gjennom Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA) er konkrete og til dels også spesifikt rettet inn mot helseindustrien.

<u>Mangel på offentlig og privat kompetent kapital – en av de største hindringene for helseindustrien</u>
Det er positivt at Regjeringen lanserer tiltak for å løse kapitalutfordringene til norske bedrifter:

- Innføre en SMB-rabatt i Norge. Det innebærer reduserte kapitalkrav for bankers utlån til små og mellomstore bedrifter. EU-land har tidligere innført en slik regulering.
- Sette ned et offentlig utvalg som skal vurdere kapitaltilgangen for norsk næringsliv hvor også statlig venturekapital skal utredes.
- Arbeide videre for redusert formueskatt på arbeidende kapital.
- Innføre en ordning med skatteinsentiver for langsiktige investeringer i oppstartsselskap.
- Vurdere ulike virkemidler for å styrke bedriftenes tilgang på kapital i vekstfasen, blant annet gjennom en økning av tapsfondet til landsdekkende innovasjonslån i Innovasjon Norge.

Mangel på midler til pilot- og demonstrasjonsanlegg - forsinker industrialiseringen
Mangelen på midler til pilot- og demonstrasjonsanlegg bidrar til å forsinke industrialiseringen innen helsenæringen. Virkemiddelapparatet slik det er i dag er rettet inn mot forskning og innovasjon, men i liten grad til industrialisering av resultatene. Regjeringen vil «styrke infrastrukturen til næringslivets behov for testing, pilotering, visualisering og stimulering gjennom å etablere katapultsentre, og regjeringen vil prioritere å øke ordningen dersom den viser seg å være en suksess.»

Dette er helt klart et tiltak som gir muligheter både for å industrialisere helseforskningen og å utvikle helseindustrien i Norge.

Økt markedsadgang og innovative offentlige anskaffelser - viktig for utvikling av helsenæringen
Helsenæringens hjemmemarked i Norge er i stor grad offentlig sektor. Følgelig er markedsmulighetene her hjemme avhengig av offentlig sektors vilje og interesse for å åpne opp for innovasjon og samspill med private leverandører. Helsenæringen erfarer at både innen spesialisthelsetjenestene og primærhelsetjenesten er det dels variabelt, dels uforutsigbart i hvilken grad private leverandører i de ulike leddene i verdikjeden får anledning til å bidra med tjenester, produkter, løsninger mv til den offentlige helsetjenesten. En faktor er vekslende politiske vedtak, en annen faktor kommunenes og foretakenes varierende interesse for å ta i bruk nye løsninger og holdninger til å samspille med helsenæringen.

Det er positivt at Regjeringen satser på innovative anskaffelser, bl.a. gjennom Nasjonalt program for leverandørutvikling med helse/omsorg som et av tre fokusområder. I tillegg er det viktig at alle ledd i verdikjeden i helsenæringen får anledning til å utvikle produkter og tjenester i godt samspill med den offentlige helsetjenesten, enten det gjelder kliniske studier, nye teknologiske produkter/løsninger eller i selve behandlingsleddet.

I tiden fremover skal det satses sterkt på IKT og digitalisering. Det bør også skje innen helsesektoren. I dette arbeidet er det viktig at utviklingen skjer i tett samspill mellom brukerne, offentlige sektor og det private leverandørmarkedet. Det er også nødvendig med tydelige rolleavklaringer, bl.a. slik at leverandørmarkedet kan få en forutsigbar forventning om markedsmulighetene.

Et sterkt og godt hjemmemarked øker mulighetene for næringsutvikling, industrialisering, nye arbeidsplasser, økt verdiskaping og flere eksportinntekter til landet vårt.
Det vises for øvrig til mer næringsnøytrale innspill til Industrimeldingen fra hhv NHO, Norsk Industri og Abelia.

HELSENÆRINGEN MED ET STORT POTENSIAL
En rekke aktører i helsenæringen, lanserte i mai i fjor rapporten «Verdiskaping i helsenæringen» (Menon Economics 2016). Det er første gang vi har fått en slik helhetlig verdiskapingsanalyse av helsenæringen i Norge. Om få dager lanserer vi en oppdatert versjon av rapporten. Rapporten fra 2016 dokumenterer at helsenæringen allerede er en vekstnæring med 11 prosent vekst i 2015. I 2014 omsatte helseindustrien for 48 milliarder kroner og eksporterte for 20 milliarder kroner. Helsenæringen har et stort potensial for økt verdiskaping, produksjon, sysselsetting, eksportinntekter og andre positive samfunnsøkonomiske effekter, ikke minst i form av bedrede behandlingstilbud for pasientene.

Helsenæringen utdypet følgende konkrete forslag i et samlet innspill til Regjeringens arbeid med Industrimeldingen 4.november 2016:
1. HelseOmsorg21-strategien må følges opp – fra ord til handling
2. Økt kommersialisering av forskningen
3. Tilgangen på kapital er avgjørende for å komme fra forskning til kommersialisering
4. Utprøvingsenheter og testlaboratorier er viktig forutsetning for industribyggingen
5. Velferdsteknologi gir store samfunnsmessige effekter og bør oppskaleres i et raskere tempo
6. Sekundærbruk av helsedata for bedre helse og kommersialisering
7. Økt markedsadgang og innovative offentlige anskaffelser